

Nr. A83/037

23 september 1983

MfS-ACTIVITEITEN IN POLEN

Volgens berichten in de Westduitse pers die gebaseerd zijn op verklaringen van Poolse defectors, is de Oostduitse staatsveiligheidsdienst, MfS, in nauwe samenwerking met de Sovjet-Unie, begonnen met de opbouw van een eigen inlichtingennet in Polen. Het agentennet zou worden opgebouwd naar het voorbeeld van het systeem zoals dat in de DDR zelf functioneert, en alle facetten van het politieke sociale en economische leven in Polen gaan bestrijken.

De recrutering van agenten zou onder meer plaatsgevonden hebben tijdens de uitgebreide zomerse jeugduitwisselingen die dit jaar weer op gang zijn gekomen: ongeveer 100.000 Poolse scholieren en studenten brachten hun (werk-)vakantie door in de DDR. De aandacht van het MfS zou in de eerste plaats zijn uitgegaan naar studenten van theologische faculteiten en kerkelijke opleidingsinstituten.

Bij de recrutering werd in de tot dusver bekendgeworden gevallen de nadruk gelegd op de morele plicht mee te werken aan de "handhaving van de vrede", of als het leden van de partij betrof, aan de gezamenlijke strijd tegen "contrarevolutie en Westers imperialisme".

In ruil voor hun medewerking ontvingen de informanten geld, soms in buitenlandse valuta, en ook wel kortingen op aankopen in de DDR.

De oprichting van een centraal inlichtingennet, waarbij Oostduitse inlichtingsofficieren werken met Poolse agenten en informanten, betekent waarschijnlijk dat Moskou en Oost-Berlijn geen vertrouwen meer hebben in het functioneren van de Poolse Veiligheidsdienst, de SB, voorzover het de interne politieke controle betreft.

Mogelijk hebben de activiteiten van Solidariteit en de vijandige houding van de bevolking tegenover de Sovjets ook een effect gehad op het SB-personeel waardoor de officiële KGB- en MfS-verbindingsofficieren meer en meer geïsoleerd kunnen zijn geraakt.

Dat de aandacht zich concentreert op theologiestudenten zou erop kunnen duiden dat Solidariteit niet langer als de meest systeembedreigende factor beschouwd wordt en dat het Kremlin de Poolse leiders in staat acht op afdoende wijze de aanhang te onderrukken.

De Poolse kerk echter kan zich verheugen in een zeer grote populariteit en een zekere mate van onschendbaarheid, wat de autoriteiten soms lijkt te verleiden tot een vrij vèrgaande compromishouding. En dat zou voldoende reden voor Moskou en Oost-Berlijn kunnen zijn om de vinger aan de pols te houden.